

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Putnoki Kányás-tető és Ósbükkös

Utoljára módosítva: 2013-10-08 20:11:38

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Községhatár: Putnok

A terület kiterjedése: 39.2 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1998

GPS koordináták: Kányás-tető: EOV:

754720-330403 Ósbükkös: EOV:

755628-334480

Felmérést végző személy(ek) neve: Barati Sándor

E-mail címe(k): barati@greenaction.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Kányás-tető: EOV: 754720-330403 Kossuth útról a Serényi Béla útra kanyarodunk É-i irányba. Putnok város utolsó házait elhagyva a Csemetekert dűlő földútjára kanyarodunk. A dűlőútról 100 m megtétele után D-i irányba a földutak kereszteződésénél D-i irányba fordulunk, majd ezen a földúton haladva ÉK-i irányba 750-800m megtétele után a dűlőút bal oldalát határoló tölgyessel szemben az út jobb oldalán találjuk meg a Kányás-tető kiemelkedéseit. Ósbükkös: EOV: 755628-33468 Dubicsány települést elhagyva a 26-os úton 890 m-t haladunk, majd egy aszfaltozott útra térünk ÉK-i irányba még a Zsuponyó patakon átvezető átjáró előtt. Ez egy behajtani tilos táblával védett erősített erdészeti út! Ezen az úton haladunk kb. 3100 m-t a völgyben. Az út állapota kezdetben viszonylag jó minőségű, majd egyre rosszabb lesz, de száraz időben személygépkocsival is járható. Személygépkocsival az EOV: 757002-331105 pontig el lehet jutni, és innét is ágazik el a völgyből ÉNy-felé vezető erdészeti földút, amelyen tovább kell haladnunk. Innét azonban már csak gyalogosan, vagy terepjáróval járhatóak a földutak. Itt azon az úton haladjunk tovább, amely a vadföld és tisztás szélén vezet ÉNy-ra, és menjünk az erdészeti úton haladva az EOV: 755422-332885 pontig, ahol völgy irányú erdészeti út csatlakozik be. Ez az elágazás még látható, de már kevésbé kijárt, így figyelni kell. Térjünk le rá és ezen haladva 600-700 m megtéve érjük el az Ósbükköst egy vízmosás mentén.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):
A Kányás-tető a várostól ÉK-re fekvő putnoki szőlőhegyen fekszik. Ez a terület egyben a szőlőhegy legmagasabb kiemelkedéseit is hordozza, (399m;379m)így jó panoráma nyílik innét a Sajó-völgyére is. A területen lomboserdők (Querco-Fagetea) helyén másodlagosan kialakult gyep (Festuco-Brometea) található, jelentős botanikai értékekkel. Közel 200 növényfaj jelenlétét jelezték a területről az Aggteleki Nemzeti Park szakemberei és más adatközlők. A területről eddig 9 védett növényfaj került elő: leánykőkörcsin (*Pulsatilla grandis*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*), szártalan bábakalács (*Carlina acaulis*), csillagos őszirózsa (*Aster amellus*), réti szegfű (*Dianthus deltoides*), árlevelű len (*Linum tenuifolium*), nagy pacsirtafű (*Polygala major*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), fehér zanót (*Chamaecytisus albus*). A legnagyobb érték a több ezres mennyiségben tenyésző kökörcsinállomány (*P. grandis*, *P. p.* ssp. *nigricans*). Legnagyobb számban a fekete kökörcsin (több ezer tő) található meg, míg a tisztavonalú leánykőkörcsin közel 100 tővel van jelen. Az „Ősbükkös”-nek nevezett terület a Kányás-tetőtől ÉK-re található extrazonális elhelyezkedésű bükkös erdőfolt. Másfél hektáron, nagyrészt egy vízmosásban illetve annak északi oldalán felnyúlva helyezkedik el, 280-300 méter tengerszint feletti magasságban. A koros bükkök a vízmosás mélyebb részén találhatóak, a vízmosás magasabb régióiban inkább kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), gyertyán (*Carpinus betulus*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*) jellemezte vegyes erdő nő. Az erdő érdekes előfordulása, az erdőben található fák kora és azok állapota indokolta helyi védetté nyilvánítását. A terület védetté nyilvánítási javaslatát a Putnoki Erdészeti Igazgatóság tette meg 1994-ben. A terület meredek, mintegy 20o-os lejtőn helyezkedik el, erdészeti rendeltetése a vízmosás talajának megkötése. A bükk állomány átlagos életkora 100-120 év, de vannak ennél öregebb fák is. Az erdőállomány erdészeti szempontból jó minőségűnek mondható, abban legális erdőművelés az 1960-as évek közepe óta nem történt. A terület nagyrésze gyakorlatilag cserje és újulat mentes. A cserjésedés és az újulat növekedése a természetes lécek helyén indult el. Azt, hogy itt nincs erdészeti kezelés a méretes földön korhadó faanyag, a kifordult széldöntött törzsek, és a lábon száradó szél törte bükkök is mutatják.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

40 % Erdő

50 % Gyep

10 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
H4 – Erdősztyepek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok K5 - Bükkösök K2 – Gyertyános kocsánytalan tölgyes P2b-Galagonyás-kökényes száraz cserjés

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: 100 %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Felhagyott regenerálódó szőlőkkel és gyümölcsösökkel, erdészeti kezelés alatt álló erdőterületekkel

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - HUAN 10002

Putnoki-dombság SPA

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Magyar név Tud. név Védettség Előfordulás Csillagőszirózsa Aster amellus V gyakori Szártalan bábakalács Carlina acaulis V szórványos Fehér zanót Chamaecytisus albus V szórványos Mezei szegfű Dianthus deltoides V szórványos Tarka nőszirm Iris variegata V szórványos Árlevelű len Linum tenuifolium V szórványos Nagy pacsirtafű Polygala major V gyakori Leánykőkörcsin Pulsatilla grandis NAT, V gyakori Fekete kőkörcsin Pulsatilla pratensis ssp. nigricans V szórványos

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Magyar név Tudományos név Védetség Előfordulás
Imádkozó sáska Mantis religiosa V
szórványos Barna varangy Bufo bufo V gyakori
Erdei béka Rana dalmatina V szórványos
Lábatlan gyík Anguis fragilis V ritka
Fali gyík Lacerta muralis V ritka
Fürge gyík Lacerta agilis V gyakori
Zöld gyík Lacerta viridis V gyakori
Héja Accipiter gentilis V szórványos
Karvaly Accipiter nisus V szórványos
Egerészölyv Buteo buteo V gyakori
Vadgerle Streptopelia turtur V gyakori
Kék galamb Columba oenas V szórványos
Kakukk Cuculus canorus V táplálkozó,
fészkelő Macskabagoly Strix aluco V táplálkozó,
fészkelő Búbosbanka Upupa epops V táplálkozó
Nyaktekercs Jynx torquilla V táplálkozó,
fészkelő Zöld küllő Picus viridis V táplálkozó
Fekete harkály Dryocopus martius V táplálkozó,
fészkelő? Nagy fakopáncs Dendrocopos major V táplálkozó,
fészkelő Közép fakopáncs Dendrocopos medius V táplálkozó,
fészkelő Kis fakopáncs Dendrocopos minor V táplálkozó,
fészkelő? Füsti fecske Hirundo rustica V táplálkozó
Molnárfecske Delichon urbica V táplálkozó
Erdei pityer Anthus trivialis V táplálkozó,
fészkelő Vörösbegy Erithacus rubecula V táplálkozó,
fészkelő Fülemlé Luscinia megarhynchos V táplálkozó,
fészkelő Házi rozsdafarkú Phoenicurus ochruros V táplálkozó,
fészkelő Cigánycsuk Saxicola torquata V táplálkozó,
fészkelő Fekete rigó Turdus merula V táplálkozó,
fészkelő Fenyőrigó Turdus pilaris V táplálkozó,
téli vendég Énekes rigó Turdus philomelos V táplálkozó,
fészkelő Kis poszáta Sylvia curruca V táplálkozó
Mezei poszáta Sylvia communis V táplálkozó,
fészkelő Kerti poszáta Sylvia borin V táplálkozó,
fészkelő Barátposzáta Sylvia atricapilla V táplálkozó,
fészkelő Csilpcsalpüzike Phylloscopus collybita V táplálkozó,
fészkelő Ószapó Aegithalos caudatus V táplálkozó
Barátcinege Parus palustris V táplálkozó
Fenyvescinege Parus ater V táplálkozó
Kék cinege Parus caeruleus V táplálkozó,
fészkelő Széncinege Parus major V táplálkozó,
fészkelő Csuszka Sitta europaea V táplálkozó,
fészkelő Sárgarigó Oriolus oriolus V táplálkozó,
fészkelő Töviszúró gébics Lanius collurio NAT,
V 1-2pár Nagy őrgébics Lanius excubitor V táplálkozó,
téli vendég Holló Corvus corax V táplálkozó
Seregély Sturnus vulgaris EU táplálkozó,
fészkelő Mezei veréb Passer montanus V táplálkozó,
fészkelő Erdi pinty Fringilla coelebs V táplálkozó,
fészkelő Fenyőpinty Fringilla montifringilla V táplálkozó,
téli vendég Zöldike Carduelis chloris V táplálkozó,
fészkelő Tengelic Carduelis carduelis V táplálkozó,
fészkelő Csíz Carduelis spinus V táplálkozó,
fészkelő? Kenderike Carduelis cannabina V táplálkozó,
fészkelő? Süvöltő Pyrrhula pyrrhula V táplálkozó,
téli vendég Meggyvágó Coccothraustes coccothraustes V táplálkozó,
fészkelő Citromsármány Emberiza citrinella V táplálkozó,
fészkelő Sordély Miliaria calandra V táplálkozó,
fészkelő Mogyorós pele Muscardinus avellanarius V szaporodó
Mókus Sciurus vulgaris V szaporodó

5. Egyéb észrevétel

Az „Ősbükkös” területe a Putnoki Erdészet tájékoztatása szerint: 1,48 ha. A 0114/6 hrsz-en található a Putnok 7/D erdőrészlet területén. Boldogh Sándor "Javaslat természeti értékekkel rendelkező területek helyi védetté nyilvánítására Putnok város környékén" c. munkájában az ősbükkös helyét a 7/D erdőrészletben jelöli meg (Boldogh S. 1997). Felhasznált irodalmak: Tóth E. - ifj. Boldogh S.(1997): Javaslat természeti értékekkel rendelkező területek helyi védetté nyilvánítására Putnok város környékén. ANPI (kézirat)